

Psykiska problem ökar bland unga flickor i västvärlden

Psykiska problem är vanliga under uppväxtåren och problemen har ökat i höginkomstländer i västvärlden, däribland Sverige. Ökningen gäller inåtvända problem bland tonåringar, framför allt bland flickor, medan trenden för utagerande problem varierar. Detta visar William Bor och hans medarbetare i en systematisk litteraturöversikt.

Översikten av Bor och medarbetare visar att inåtvända psykiska problem, som depressiva symtom och ångest, har minskat bland små barn men ökat bland tonåringar, särskilt flickor. När det gäller utagerande problem, som till exempel uppförandestörning, är utvecklingen mer varierad. I översikten anges ingen uppfattning om orsakerna till denna utveckling.

I tabellen nedan visas en sammanställning av trender över tid för inåtvända respektive utagerade problem. Den överlappande åldersindelningen följer forskarnas beskrivning i den systematiska litteraturöversikten. När enskilda

studier i översikten ger motstridiga resultat presenteras den dominerade trenden. Förekomsten av inåtvända problem har rapporterats av de unga själva och av deras föräldrar eller lärare.

BAKGRUND OCH METOD

William Bor och hans medarbetare har systematiskt sökt efter studier där man vid upprepade tillfällen undersökt förekomsten av psykiska problem i representativa grupper av barn och tonåringar under perioden 1983–2010. Studierna har genomförts i Australien, Danmark, Finland, Island, Kina, Nederländerna, Storbritannien, Sverige, Tyskland och USA.

Totalt identifierades 2 349 studier, varav 19 uppfyllde på förhand uppställda krav på innehåll och kvalitet. Ett krav var att forskarna i studien använt standardiserad metodik i form av intervjuer eller frågeformulär för att samla in uppgifter från barn och unga, och från deras föräldrar eller lärare. Ytterligare ett krav var att den första undersökningen genomfördes före år 2000 och den sista efter detta år och att tiden mellan undersökningarna var minst 10 år.

Utveckling av inåtvända och utagerande problem bland flickor och pojkar i västvärlden.

Ålder	Period	Antal studier	Trend inåtvända problem		Trend utagerande problem	
			Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
Små barn, 2–3 år	1985–2006	2		Minskar	Minskar	
Barn, 5–11 år	1987–2010	4		Oförändrat	Oförändrat	
Yngre barn och tonåringar, 6–16 år	1983–2003	2		Ökar	Ökar	
Barn och tonåringar, 11–18 år	1983–2010	13	Ökar	Oklart	Oförändrat	Minskar

MÅLGRUPP Det här bladet riktar sig till beslutsfattare och andra som arbetar med barns och ungas hälsa.

REFERENS Bor W, Dean AJ, Najman J, Hayatbakhsh R. Are child and adolescent mental health problems increasing in the 21st century? A systematic review. Aust New Zeal J Psychiatr. 2014;48(7):606-16.